

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovino“ v Ljubljani, Šodna ulica 6. Uredništvo „Domovino“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Kakšen pomen imajo politični boji v našem narodnem predstavništvu?

Vlada demokratov in socialstov je pripravila volilni red za občine in državni zbor. Ker se je prepričala, da z neizvoljenim parlamentom ni mogoče delo, je predložila regentu, da se ta nezmožni parlament razpusti in da se izvedejo volitve. Regent je želel, da se še enkrat poskusi s parlamentom. Vsled tega je vlada odstopila, kakor je to parlamentarni običaj, in napravila mesto novi vladi, sestavljeni iz različnih strank. Od teh strank so radikalci in klerikalci iz prejšnje dobe navajeni, da smatrajo vladanje za korito. Pri nas vsakdo ve, kakšno gospodarstvo je bilo poprej, in vsakdo ve, da je sedanje še slabše. To dokazuje nešteto primerov, n. pr. gospodarstvo v demobilizacijski komisiji, protekcija klerikalnih rodbin (vojni dobičkar Pollak itd.), korpucija itd.

Stranke, ki so sedaj na vladi, hočejo sedaj izvesti volitve tako, da bi še nadalje vladale. Naše ljudstvo jim pa ne zaupa in noče imeti madžarskih ali makedonskih volitev, marveč čiste volitve, pri katerih ne bi nikdo falsificiral ljudske volje. Demokrati zato zahtevajo, da ta vlada odstopi in naredi mesto koncentracijski vladi, v kateri bi bile vse stranke zastopane po svoji moči.

Nova vlada je dobila od regenta nalog, da poskusi delati s parlamentom, to je, da poskusi z močjo svojih strank doseči takozvani kvorum ali sklepčnost parlamenta in večino. To se novi vladi ni posrečilo, zato mora odstopiti, čeprav bi rada ta svoj odstop zavlekla.

Dalmatinski rodoljub dr. Smodlaka, župan v Splitu, je sicer demokratskega mišljenja, toda izven strank. On poskuša, da doseže vlado, v kateri bi predsedništvo in notranje zadeve bile v rokah politikov izven strank, ostali ministri pa bi bili vzeti polovica od demokratov, polovica pa od radikalcev in klerikalcev. Demokrati so ta predlog sprejeli in zahtevajo samo kot pogoj, da se ljudstvu izplača onih 20 odstotkov denarja, ki so bili odvzeti ob markiranju. Nasprotniki pa stavijo samo osebne pogoje, in s tem dokazujejo, da jim je samo za politično moč in ministrske sedeže, ne pa za ljudstvo.

Politično borba v parlamentu ima torej namen, strmoglaviti nazadnjaško vlado, postaviti na njeno mesto združeno vlado vseh strank in končno vendar enkrat napraviti toliko zaželjeni red ter zagotoviti hitre, čiste in nepristranske volitve, da pride ljudstvo do besede.

Pogajanja za združitev vseh strank v vladi.

(Radikalci in klerikalci stavijo osebne pogoje, demokrati pa stvarne.)

Beograd, 16. marca. Demokratska zajednica je sinoči ponovno odgovorila Smodlaku, da je zadovoljna s koncentracijsko vlado. Vendar demokrati odločno zahtevajo in stavijo za pogoj, da mora nova vlada izplačati ljudstvu v novem denarju onih 20 odstotkov, ki so bili odvzeti o priliki markiranja starega denarja. Tudi zahtevajo demokrati, da se ne smejo razpustiti finančne delegacije pri deželnih vladah, kakor je s privoljenjem slovenskih klerikalcev zahteval radikalni finančni minister Velizar Janković. S takšno odpravo bi mi izgubili soodločevanje v finančnih zadevah. Tega si pa ne pustimo vzeti, dokler ni po celi državi enak red, kakor pri nas. Radikalci so tudi že odgovorili na Smodlakin predlog zaradi vstopa v ministrstvo, v katerem bi bile vse stranke. Toda oni ne stavijo takšnih potrebnih in za ljudstvo koristnih pogojev, kakor demokrati, ampak se še vedno pripravljajo za razne osebe in ministrska mesta. Odgovorili so, da so sicer zadovoljni s tem, da bi dr. Trumbić postal ministrski predsednik, toda Protić naj bi bil podpredsednik in bi tako imel v rokah oblast, ker bi Trumbić itak moral ostati v Parizu, kjer se pogaja z Italijo.

Beograd, 17. marca. (Izv. por.) Včeraj in danes se je vršila med nevtralnimi poslanci in Demokratsko zajednico živahna pismena izmenjava misli glede koncentracijskega kabineta. Demokratska zajednica je tako glede razdelitve portfeljev, kakor tudi vprašanja določitve kandidatov pripravljena na najboljše koncesije, pač pa stavlja glede stvarnega programa nove vlade in sestave pokrajinskih vlad svoje posebne zahteve, po katerih naj se nova vlada zaveže, da izvede volitve že poleti. Nova vlada naj bi poleg volilnega zakona rešila samo še dvanajstine in

mirovne pogodbe. Glede pokrajinskih vlad zahtevajo demokrati nevtralizacijo. Ako imajo sedanje vladne stranke le količkaj dobre volje, bodo pogajanja hitro uspela. Položaj se presoja danes optimistično. Demokratska zajednica je izbrala poseben odbor petih članov, ki bo vodil od srede naprej direktna pogajanja z nevtralcami, če treba, tudi s Protićevci. Govori se, da je najresnejši kandidat za ministrskega predsednika dr. Ante Trumbić. Danes zvečer se vrne regent v Beograd; pričakuje se, da bo njegov prihod pospešil razrešitev krize.

Beograd, 17. marca. (Izv. por.) V ponedeljek in torek so se vršile seje ministrskega sveta, na katerih se je razpravljalo samo o pogajanjih glede sestave koncentracijskega kabineta. Nekateri beograjski listi pravijo, da je dr. Korošec na teh sejah naglašal, da je treba koncentracijo prepričati, češ da dogodki v Berlinu dokazujejo, da je reakcija „trumi“. Razpravljalo se je tudi o eventualnosti, da bi vlada nasilnim potom zmanjšala kvorum, toda ta načrt nima dosti izgleda. Končno je bilo zaključeno, da naj bo taktika vlade pri pogajanjih jako popustljiva, da bi se zamoglo spraviti Demokratsko zajednico v položaj, kakor da bi ona zadržala razbitje pogajanj.

Sram jih je!

Beograd, 16. marca. „Vlada narodne nesreče“ je v nedeljo in ponedeljek imela neprestane seje. Govori se, da je na teh sejah prevladalo mišljenje, da se ta vlada ne more več pokazati pred parlamentom.

Danes bo burna seja.

Beograd, 16. marca. V sredo se zopet vrši seja Narodnega predstavništva. Vlada bi sicer rada, da bi se še enkrat glasovalo o zaupnici vladi, čeprav so že zadnjikrat propadli. Predsednik Narodnega predstavništva pa stoji na stališču, da se za zaupnico ne more več glasovati, ker klerikalci in radikalci že zadnjič niso imeli kvoruma, to je, niso imeli dovolj poslancev, da bi bil parlament sklepčen in njegovi sklepi veljavni. Večina parlamenta jim namreč ne zaupa in je proti njim. Ker je torej vlada že zadnjič propadla, je predsednik parlamenta dal na dnevni red za sredo potrditev nekaterih še nepotrjenih poslancev. Pričakuje se, da bo ta seja zelo burna. Naši poslanci so zato vsi odpotovali v Beograd. Tudi regent, ki se nahaja sedaj med ljudstvom na deželi, se je odločil, da se vrne v glavno mesto, kjer ga pričakujejo v sredo ali najkasneje v četrtek.

Izvoznaška obrt v trgovinskem ministrstvu.

Beograd, 17. marca. (Izv. por.) V ministrstvu trgovine je izvoznaška industrija, ki so jo svoječasno demokrati odpravili, zopet v polnem cvetju. V Beogradu se govori, da imajo nekateri znani odvetniki, pristaši Ribarčeve skupine, ves eksport v rokah. Vsakdo, ki se bavi z izvažanjem, mora plačati posebno pristojbino za postranske namene, zlasti za neki republikanski list, ki izide koncem tega ali pričetkom prihodnjega meseca. Veliko pozornost vzbujata tudi konferenca šefa Centralne uprave Jankovića, bivšega šefa dr. Slokarja in Maksimovića, ki se je vršila na Jankovićeve predlog, ki je namesto Slokarja postal šef Centralne uprave. Kakor strela je udarila namreč danes med to trojico vest, da je eden izmed njih zaradi tihotapljenja potvorjeno kolkovanih kron močno kompromitiran. „Politika“ zatrjuje, da je bila država pri tem oškodovana za več milijonov. Kompromitiranec je bil v zvezi z zagrebškimi židi Wittsseinom, Krausom in Löwensteinom. Pripoveduje se, da bo dr. Slokar zapustil državno službo in postane ravnatelj snujoče se klerikalne Gospodarske banke.

Poraz klerikalcev pri občinskih volitvah na Hrvatskem.

Zagreb, 16. marca. Na Hrvatskem so priprave za občinske volitve bile že izvršene in se tam vrše tudi občinske volitve. Tam jih klerikalci zato niso ustavili, ker so mislili, da stojijo na Hrvatskem boljše kakor v Sloveniji. Vendar so se zelo zmotili. Glasovi se sedaj štejejo in polagoma prihajajo poročila o izidu občinskih volitev na Hrvatskem. V mestih so glasovi razdeljeni na demokrate, socialiste in komuniste, klerikalci in njihovi zavezniki so v mestih dobili malo glasov in le v Belovaru, kjer je mnogo židov, je sedanja vladna stranka obdržala z njihovo pomočjo večino. Značilno je, da so klerikalci tudi skoraj v vseh knjetskih občinah propadli.

Razširjajte „Domovino“.

Gospodarski manifest Antante.

V naslednjem priobčimo glavne misli iz gospodarskega manifesta antante, da naši čitatelji vidijo, kake so gospodarske posledice svetovne vojne in kaj je treba storiti, da se vse te slabe posledice popravijo.

ZVIŠANJE CEN.

Vojna je provzročila popolno desorganizacijo svetovnega gospodarskega položaja. To se dokazuje v zvišanju cen vseh potrebščin v vseh vojskujočih se državah, da tudi v nevtralnih deželah in to je vzrok splošne nezadovoljnosti narodov. Zgodovina uči, da so bile posledice vseh vojn take in zato ni to nič nenavadnega. Za časa Napoleonovih vojn so se dvignile cene v Angliji za 75 odstotkov in osem let je moralo preteči, predno so se cene zopet izravnale. Za časa ameriške meščanske vojne so se cene v Ameriki dvignile za 100 odstotkov in so se izravnale šele čez dvanajst let.

Svetovna vojna, kakršne ne pozna zgodovina, je prinesla — v primeri z letom 1913. — naslednja povišanja cen: v Združenih državah ameriških 120, v Angliji 170, v Franciji 300 in v Italiji 300 odstotkov. Celih pet let so bile vse človeške sile odtegnjene proizvajanju novih dobrin in so se posvetile rušenju. Da se je moglo narode, zapletene v vojno, prehranjevati in oblačiti, so morale vlade zastaviti premoženje bodočnosti in obliki kreditov in papirnega denarja. Nerazmerje med tako obilnostjo dozdevnega bogastva proti resnični sedanjosti posesti, se javlja v zvišanju cen. Ta možnost izkoriščanja dela v bodočnosti je omogočila vladam prenašati nečuvane stroške, obenem je pa ljudstvu vzela zupanje v potrebno ravnovesje med prejemki in izdatki. V zmoti zaradi dozdevnega premoženja je marsikdo mislil, da se je njegovo premoženje v resnici povečalo in to mu je dalo pogum, da je začel udobnejše živeti in v tem je nesreča. Ozdravljenje je mogoče samo tako, ako se narodi Evrope, pod vodstvom svojih vlad, oprimejo mirovnega dela z ono odločnostjo, ki so jo pokazali v vojni.

UMETNE GOSPODARSKE OGRAJE.

Mir še vedno ni nastopil. Rusija ima še vedno pod orožjem kak poldrug milijon vojakov. Na Poljskem, v Rumuniji in v nasleditvenih državah Avstro-Ogrske monarhije se nahaja še vedno kak milijon vojakov pod orožjem in četudi je oborožen boj v splošnem že prenehal, ločijo posamezne narode vendar še vedno rivaliteta in medsebojna nenaklonjenost. Postavljene so umetne gospodarske ograje, ki onemogočajo splošno blagostanje. Prva potreba je, da se izvrši demobilizacija v vseh deželah, vrnitev k delu vseh krepkih mož in obnovitev redne zamenjave blaga.

NAZADOVANJE PRODUKCIJE.

Produkcija je nazadovala zaradi tolikih opustošenj in ljudskih izgub, kakor tudi zaradi pomanjkanja orodja, kateremu treba pristiati tudi prometna sredstva (železnice, parnike). V Franciji so porušena velika industrijska ozemlja in za obnovitev bo treba porabiti več let. Nemčiji primanjkuje kapitala in kredita, kar je posledica njenega poraza v vojni. V Avstriji so razmere provzročile popolno propast gospodarskega življenja. Rusija se nahaja še vedno v stanju zmešnjav in anarhije. Ta poprejšnja žitnica Evrope ne prideluje sedaj nič, ali pa ne more svojih proizvodov zamenjavati s sosednjimi državami.

Tudi produkcija premoga je v vseh državah strahovito nazadovala.

Položaj je tako resen, da mu je treba pogledati v obraz z onim pogumom, ki sta ga pokazala v času vojne oba dela. Poljedelci vsake dežele naj smatrajo za največjo čast dokazati, da se da na poljih več pridelati v mirnih kot v vojnih časih. Vlade naj pri obnovi zemlje delajo skupno, ker to se mora smatrati za mednarodno zadevo. Vlade naj podpirajo naravno zameno blaga in naj ga ne ovirajo.

RASTOČA PORABA.

Poraba vedno raste, kar je posebno nevarno, zlasti zato, ker se ne nahaja v nobenem soglasju s padajočo produkcijo. Ta povečana poraba se ne zapaža samo v Evropi, tudi prebivalstvo Kitajskega in Japonskega se je navadilo na večjo porabo mesa mesto riža, s katerim se je poprej

po večini hranilo. In tudi ne glede na hrano, se je znatno povečala poraba oblek, obuvala in industrijskih izdelkov sploh. Važna naloga vseh vlad je, omejevati to razkošje in zapravljalivost.

Zaradi povečanja števila bankovcev je dobilo ljudstvo večjo plačilno možnost v času, ko so zaloge blaga manjše. Papirnati denar se je pomnožil (računajoč vse v angleških funtih): v Angliji od 30 na 450 milijonov, v Franciji od 230 na 1500 milijonov, v Italiji od 110 na 700 milijonov. Državni dolgovi so se tudi silno pomnožili in znašajo sedaj pri vseh državah 40 milijard angleških funtov! Pomoč je mogoča samo, ako se omeji število bankovcev v prometu.

VOJNI DOBIČKARJI.

vlečejo svojo korist iz večnega draženja in izkoriščajo gospodarske težave Evrope. Proti njim morajo nastopiti z vso strogostjo vse vlade.

Skrajna varčnost je potrebna v zasebnem življenju, ker edino na ta način se zopet ustvari podlaga pravemu blagostanju.

KAJ JE STORITI?

Manifest končuje:

1.) Od največje važnosti je, da se mir vzpostavi čim prej na celem svetu. Potrebno je vzpostaviti tudi normalne gospodarske odnose z vzhodno Evropo, armade povsod zmanjšati na mirovno stanje, oboroževanje omejiti in pozvati zvezo narodov, da se se čim prej začne pečati s predlogi o razorožitvi. Trgovske zveze naj se vzpostavijo z državami, ki so nastale kot posledice vojne, ali so se pa povečale.

2.) Vlade vseh držav, kakor tudi vsak posameznik, naj se potrudijo, da se poveča produkcija v njihovih deželah, da se popravi orodje in uredijo prometne razmere, posebno pa se je treba boriti proti pretirani dobičkalnosti.

3.) Vsaka vlada naj vpliva na ljudstvo, da se se navadi zopet varčevati.

ZMANJSANJE ŠTEVILA BANKOVCEV.

Da se zmanjša število bankovcev v prometu, je potrebno: a) vpeljati novih davkov, b) vzpostavitev ravnovesja med prejemki in izdatki, c) konsolidiranje visecih kratkotrajnih dolgov in dolgotrajna posojila, na podlagi prihrankov, č) progresivno povlačenje papirnatega denarja.

Dopisi.

Gibanje samostojnih kmetov jemlje klerikalnemu časopisju zadnjo trohico politične dostojnosti. Koncem pretečenega meseca se je vršil v Kostanjevici impozanten tabor Samostojne kmetijske stranke za krško dolino. „Slovenec“ in „Domoljub“ imenujeta šentjernejska dekleta, ki so prišla na ta shod na okrašenih vozovih in v narodnih nošah „maškare“ in „figure“. Enemu govorniku očita „Domoljub“ zlate zobe in da ne da duhovnikom nobene bire. Ker so kostanjeviški meščani okrasili poslopja z zastavami, pa dokazuje, da zato ta shod ni bil kmetijski. O govornikih Ureku, Mermolji, Skalickemu, Vedernjaku in Bučarju očitno laže, da niso kmetje ali kmetijski strokovnjaki. In to imenuje škof delovanje po načelih Kristusa kralja!

Iz Črnomlja. Krmežljave oči so se zopet zsvetile izpod črnega plašča. Gospod župnik iz Črnomlja je nameraval izdati ženskam iz okolice listke, da naj agitirajo za „žensko volilno pravico“, češ, zakaj bi volila gosposka dekleta ve pa ne. Med zborovanjem Marijine družbe jim je natrobil toliko na ušesa, da so že kar v duhu posedale vzvišena mesta. Od daleč se mu že vse klanja, ker se je utrnila iz njegove glave ta častitljiva beseda. Sedaj jim gre za nohte. Drugače si seveda ne morejo pomagati popje, kakor s tem. Samo žal, da ne pomislijo ženske, da jih hočejo le izkoriščati. Za časa volitev bi gotovo vse potegnile z „gospodom“. To bo potem naš kmet, za katerega se potegujete! Res, lepe reči pobirajo iz smeti. Ali je to njih naloga?

Iz Št. Vida pri Stični. Mislim, da bi bilo umestno, ako bi kompetentna oblast dala tukajšnjemu kr. poštnemu uradu sedanje lice, kajti njegova upraviteljica bi še vedno rada nosila naslov c. i. kraljeval! Kot selski pismonoša se nahaja pri njej človek, ki se je pri nemških knapih nalezal njihovega duha in s katerim kramljata ne oziraje se na stranke v njima priljub-

ljenem nemškem jeziku. Ker je mesto selskega pismonoše na novo razpisano, je „velenacijonalna“ gospa na to mesto predlagala zopet svojega ljubljena, dosedanjega pismonoša. Dobro bi bilo, da se ta predlog ne bi vpošteval, kajti človek, kateremu vsled njegovega nemškutarstva cela fara ne zaupa, ni sposoben za tako mesto! — Nujno je tudi, da se pojasni, kdo je pri kompetiranju za razpisano mesto trafike (Rojec) najbolj upravičen, da se mu to mesto podeli. Med prosilci se namreč nahaja invalid (katerim se navadno podeljujejo trafike), s katerim pa tekmuje neka gospa, ki že dolgo zatrjuje, da ji bodo pomagali neki gospodje „od zgoraj“, s katerimi se osebno pozna in ki so ji že večkrat šli na roke. Ako je njena izjava resnična, naj ti gospodje saj sedaj naredijo izjemo in vpoštevajo prošnjo invalida, ki je res potreben podpore.

Trata v Poljanski dolini. Z večino petih glasov je gerentski sosvet črtal dr. Pegana iz imenika častnih članov, ker je pred preobratom v družbi zloglasnega Šustersiča očitno deloval proti ujedinenju Srbov, Hrvatov in Slovencev in ker je občanom povsem neznan, da bi si imenovani pridobil kake zasluge za občino Trata. Da si pa radovednejši sedaj ne bodo belili glave s tem, kdo je glasoval proti črtanju gori imenovanega, se naznanja, da sta bila to: Brajec, župnik na Trati, in Šubic, podobar v Gorenji vasi. Da bo župnik vedno glasoval le za šustersičijance, o tem smo bili in smo prepričani, nasprotno pa kaj takega nismo pričakovali od Šubice, ki se je izdajal za nekega „Krekovca“. Torej gospodine Šubic, sedaj smo uverjeni, da tudi vi niste nič drugega kot navaden, nevaren šustersičijanec. Hvaležni smo vam, da ste vendar prišli s pravo barvo na dan, da bomo vsaj znali nastopati proti šustersičijancem, nasprotnikom naše svobodne, ujedinjene Jugoslavije. — Vse občane in farane pa v njihovo korist prosimo in pozivljemo, da take elemente kakor Brajec, Šubic itd. pri morebitnem agitiranju za klerikalno stranko odslovijo z opombo, da si ne želimo več tako krščanskega in vernega Šustersiča, ki bi nas zopet pozivljajal na boj na Srbe, kot je to storil v družbi naših duhovnov in klerikalnih posvetnih veljakov dne 5. julija 1914. na shodu v „Unionu“ v Ljubljani. Seveda o tem shodu naši klerikali silno težko slišijo, zato se pač na vse mogoče načine trudijo (s prižnico, s prirejanjem misijonov, pri velikonočnih izpraševanjih), kako bi preprečili, da bi ljudstvo ne izvedelo o njihovem protiljudskem delovanju. Občani in farani, sedaj vam bo pač razumljivo, zakaj se naš župnik na prižnici tako poganja za to, da bi ljudje čitali le klerikalne časopise, med tem ko naše liste, pred vsem „Domovino“, razglašajo za brezversko. Oni, ki čitajo „Domovino“, morajo pač biti prepričani, da „Domovina“ še nikdar ni pisala proti veri, pač pa proti onim duhovnom, ki zlorablajo vero v politične namene s tem, da v cerkvi agitirajo za klerikalno stranko in njih društva. Med te duhovne brezdomno spada tudi naš župnik, kateremu sta naša organizacija in Čitalnica trn v peti. Toda g. župnik, zamanj se trudite, ne boste uničili naše prosvetno in politično delo, imate preveč masla na glavi, ste pač preveč vneto podpisovali cerkveni denar za avstrijska vojna posojila, kar je gotovo tudi pripomoglo k podaljšanju vojne. — Tratarci, katerim vam je na tem, da izveste, kako so naši šustersičijanci gospodarili z občinskim premoženjem, kako so vodili občinsko aprovizacijo in kako je naš župnik skrbel za reveže ter oni, kateri so proti temu, da bi se politika vlačila v cerkev, le brez skrbi naročajte in pridno ter pazljivo čitajte „Domovino“, ki vam bo odkrito pokazala in svetovala katerim možem v bodoče izročite občino, ki bodo delali le v korist občine in skrbeli za napredek vseh občanov. Geslo nas vseh zavednih pa bodi: Boj klerikalizmu, ki hoče držati ljudstvo le v tem z namenom, isto tem lažje izrabljati!

Kmetijstvo, trgovina in obrt.

g. V pojasnilo. Ker se razširja med konjereji neresnična vest, da je zabranjen vhod v žrebčarno in žrebetišče, naznanjam, da je dovoljen vstop vsakemu, če se prijavi na žrebčarni pri straži, v žrebetišču pri podčastniku; to pa zaradi tega, da ne hodijo nepoklicanci in dvomljivi elementi v žrebčarno, pa tudi iz vojaških in veterinarskih ozirov. — Poveljstvo žrebčarne.

g. Naše konzularno zastopstvo v Gradcu. V Gradcu je ustanovljeno konzularno zastopstvo kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Svoj

urad ima v Schubertstraße št. 16, uradne ure za stranke so, razen nedelj in praznikov, od 9. do 12. ure. Za vidiranje potnih listov plačajo Jugoslovani 3 dinarje (15 avstrijskih kron, tujci pa 10 dinarjev (50 avstrijskih kron).

g. Kruppova tovarna v Essenu na Nemškem je imela pred vojno 80 tisoč delavcev in drugih nameščencev. V vojnem času je to število poskočilo na 115 tisoč, ampak takoj po sklepu premirja se je moralo odpustiti večje število delavcev, tako, da jih je bilo začetkom tekočega leta samo še 32 tisoč. Z letošnjim novim letom je ta velikanska tovarna vojnega materiala prenehala s samim izdelovanjem morilnega orožja in se izpreminja v čisto industrijsko podjetje. Zato se tudi zvišuje število delavcev, ki jih je sedaj že 45.000! V tvornici se sedaj izdeluje vse, kar se rabi za gradnjo ladij, lokomotiv in stroji od največje do najmanjše velikosti. Največ se bodo pa izdelovali gospodarski stroji, ker teh sedaj najbolj primanjkuje.

g. Število avstro-ogrskih bankovcev. Po poročilu Avstro-ogrške banke od 29. februarja je bilo v prometu 59,2 milijarde kron. Od tega odpade na Avstrijo 14,29, na Madžarsko 15, na Čehoslovaško 7, na Jugoslavijo 6, na Poljsko 5 in na Rumunijo 4 milijarde. Preostalih 8 milijard kron odpade deloma na ozemlje, okupirano po Italiji, deloma pa na inozemstvo. V Jugoslaviji, ki je veliko večja in gospodarsko močnejša od Avstrije ali od Ogrske, je bankovcev vendar veliko manj kot tam. To je dobro znamenje in dokaz, da se pri nas vendar veliko boljše gospodari kot v Avstriji in na Madžarskem.

g. Blago, naročeno v Avstriji. Vsi oni, ki so pred 22. marcem 1919. v Nemški Avstriji naročili in plačali kako blago, a ga doslej še niso prejeli ter ga hočejo uvoziti, naj podružnici Centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom v Ljubljani nemudoma točno naznanijo: 1.) od ktere tvrdke imajo dobiti blago; 2.) koliko in 3.) za kako ceno (skupna vrednost) ter naj ji obenem pošljejo nepobitna dokazila (fakture, legalizirane izpise iz trgovskih knjig itd.), da je bilo blago plačano pred 22. marcem 1919.

g. Zakaj odlašanje? Do večeraj bi imeli biti zamenjani vsi kronski bankovci v dinarsko-kronske bankovce in da se je to izvršilo, bi bili danes že mirni in brez strahu pred novimi ponarejenimi bankovci. Ampak novi vlačič menda ni do tega, da se odkrižamo ponarejenega denarja in uredimo zadevo z našim denarjem in je odredila, da se od 16. t. m. samo tisočkronski bankovci ne sprejemajo več, stotaki se bodo še zamenjavali do polovice aprila, za manjše bankovce se pa še določi rok, do kdaj se morajo zamenjati. Čemu to odlašanje? Ali ni bil enomesečni rok dovolj dolg za zamenjavo vseh bankovcev? Ali hoče vlada res podpirati s svojim odlašanjem ponarejalce, da spravijo med nepoučeno ljudstvo čim več ponarejenega denarja? Ali vlada ne ve, da je tudi to eden od vzrokov večnega draženja?

Politične vesti.

p. Nova vlada in jadransko vprašanje. Zastopnik ministra zunanjih del v Protič-Koroščevi vladi dr. Spalajkovič, je zaupnik Pašičev in Protičev in zato je upravičen dvom, da bi se on potegoval za naše pravice nasproti Italiji z ono vnmemo in odločnostjo, kot bi to bilo potrebno. Posl. dr. Puč je v Narodnem predstavništvu tudi očital vladi, da zanemarija naše jadranske interese in na to je vstal dr. Spalajkovič in pokazal neko pismo iz Pariza, v katerem nekdo tarna, da vlada še vedno ni imenovala člana za reparacijsko komisijo, češ, temu je kriva — demokratična vlada! Saj sta Protič-Korošec že mesec dni na vladi in zakaj ne imenujeta tega člana reparacijske komisije? Ali bo demokratična stranka odgovorna za delo vlade tudi takrat, kadar bosta vladala Protič in Korošec z večno zaspanim dr. Spalajkovičem? To so res čudni ljudje: delati se jim ne ljubi, potem pa obtožujejo demokrate, ker ne izvršujejo — njihove službe!

p. To ni malenkost! Brežiško okrajno glavarstvo je razposlalo naborne pozive na nemško-slovenskih tiskovinah, izpolnjenih celo v sami nemščini! Nesramno izzivanje prve vrste je to in oni, ki je to zakrivil, niti 24 ur več ne bi smel ostati v jugoslovanski državni službi. Ni nam znano, kaj misli vlada v tem slučaju ukreniti, ali po našem mnenju je njena sveta dolžnost, takoj uvesti najstrožjo preiskavo in dotičnega izzivalca, ki si je upal pokrivati to nesramnost, primerno kaznovati in pognati ne samo iz držav-

ne službe, temveč preko mej naše države sploh! Pričakujemo, da vlada stori svojo dolžnost in obvesti o tem po pravici razburjeno javnost.

p. Ribarac! Klerikalno časopisje že več dni čisto resno trdi, da odstopi trgovinski minister Ribarac, in sicer samo zato, da bi lažje razkrinkal demokrate in njihovo korupcijo. Dnevi potekajo, Ribarac pa še vedno ministruje, ker mu je veliko več do izvoznice kot pa do tuje korupcije, ki je sploh ni! Sicer pa je naravnost smešno trditi, da bi se Ribarac spuščal v kak boj proti korupciji, ko je pa cela njegova politična preteklost tako pisana, da je vesel, ako drugi njega pustijo na miru pri njegovem gospodarstvu z izvoznici. Demokrati so izvoznice odpravili, Ribarac jih je pa vpeljal takoj prvi dan, ko je postal minister, tako je hrepenel po njih, z njim pa tudi naši klerikalci, ki upajo, da tudi na njih odpade vsaj majhen del izvoznice.

p. V Avstriji rekvirirajo! Stajerska deželna vlada je obvestila deželno vlado v Ljubljani, da se bodo vršile v radgonskem okraju, ob naši meji, nasilne rekvizicije živil, s pomočjo orožnikov. Ker se bo pri tej priliki skoraj gotovo tudi streljalo, se prebivalstvo na naši strani opozarja na to, da se bo znalo temu primerno ravnati, t. j. skriti se, ako bodo v sosednjih avstrijskih občinah švigale krogle! Iz tega lahko vidijo vsi oni naši nezadovoljnejši, ki vedno godrnjajo, da pri nas vseeno še ni tako slabo. V Avstriji izvršujejo pri kmetih nasilne rekvizicije s pomočjo orožnikov, pri nas pa vsaj tega ni, odkar smo svobodni.

p. Ponesrečen puč v Berlinu. Danes se že lahko trdi, da je puč, ki so ga izvršili nemški generali v Berlinu s svojimi vojaki, ponesrečen. Poprejšnja nemška vlada je zbežala v Stuttgart, kjer nemoteno dalje deluje in misli sklicati celo državni zbor, baje na današnji dan. Proti vladi generalov je pa izbruhnil generalni štrajk delavcev in državnih nameščencev. Po celi Nemčiji se vršijo spopadi med vojaštvom in delavstvom in že ta splošni odpor proti vladi generalov, bi bil dovolj močan, da to vlado zruši, a prišlo je še hujše: antanta nove vlade kratkoma noče priznati in ji je po vrhu poslala še čisto kratek rok, da odstopi, ker sicer vmarširajo francoske čete v Nemčijo! To bo vlado nemških generalov pokopalo in ona bo morala iti, še predno se je dobro vsedla. Iz vseh teh dogodkov se pa vidi, da ni bilo sporazuma med pravo vlado in med generali, temveč, da so generali res hoteli vzpostaviti cesarstvo, pa so preslabi zato. Prav je tako!

Novosti.

n. Čitanje „Domovine“ — največji greh. Pretečeni teden se je vršil v Mengšu z veliko gorečnostjo misijon. Vse je bilo v „žehti“, razen nekaj nepoboljšljivih, župnika in kaplana, za te ni več nobene „žavbe“, te vse ima že tako in tako vrag na verigi. Drugo pa je vse spokorjeno in očiščeno. Največji grešniki: obrekovalci, goljufi, tatje, roparji, prešestniki, zvočniki itd. so dobili odvezo, le nekaj nesrečnikov je pogorelo. Kdor bere „Domovino“ in je nanjo naročen, temu ni pomoči, ta je zakrivil največji greh, tak je pogubljen; vsi ti so odšli žalostni s „ta suho“. In ta pregrešni svet pa še vedno bere „Domovino“, da celo nekaj novih naročnikov se je priglasilo. — Ob koncu misijona so prejeli „gospodi“ do 4 kg papirnatega denarja, druge nesreče pa ni bilo.

n. Dr. Pegan črtan iz imenika častnih občanov Trate. Na seji gerentskega sosveta občine Trata v Poljanski dolini, ki se je vršila dne 16. februarja, je bilo z veliko večino sklenjeno, da se doktor Vladimir Pegan črta iz imenika častnih občanov občine Trata in sicer zaradi tega, ker je med vojno v družbi zloglasnega Šusteršiča očito deloval proti ujedinenju Srbov, Hrvatov in Slovencev. Povod črtanja je bil tudi ta, ker je občanom popolnoma neznano, da bi si dr. Pegan kdaj pridobil kake zasluge za občino.

n. Francoski kardinal Dubois v Ljubljani. V spremstvu dveh škofov je prispel v nedeljo v Ljubljano francoski kardinal Dubois, ki je po nalogu svoje vlade obiskal francoske šole in bolnišnice v Palestini, Carigradu, na Grškem in v Rumuniji. Sprejeli so ga zastopniki cerkvenih, vojaških in civilnih oblasti. V Zagrebu je med drugimi sprejel tudi zastopnika reformiranih duhovnikov, župnika Karla Iskro, ki je izročil kardinalu posebno spomenico gléde želji in zahtev reformistov o potrebi reformiranja ka-

toliške cerkve. Kardinal je blagohotno poslušal odposlanca in obljubil, da predloži spomenico sv. stolici.

n. Aretiran vohun madžarske vlade v Pečuhu. V soboto so izročili novosadskemu sodišču vohuna madžarske vlade, Kosta Jankovića, ki je bil pred par dnevi aretiran v Pečuhu in je obmejna straža ugotovila, da je bil v službi madžarske vlade. Prepeljal je osebno na vozovih okoli 30 komunistov brez vednosti naših oblasti na Ogrsko in jih izročil beli gardi, ki jih je obsodila na smrt in obsodbo takoj tudi izvršila. Poglej Jankovića sta bila aretirana še dva druga vohuna.

n. Celjenje ran in alkoholne pijače. Včasih so mislili, da ranjencem koristijo alkoholne pijače, da se jim hitreje celijo rane, ali da vsaj lažje prenašajo bolečine, če uživajo alkoholne pijače. Ali zdravniki trdijo ravno nasprotno in dokazujejo to na podlagi praktičnih opazovanj ranjencev ob času vojne. Tako je opazil zdravnik Heyfelder v zadnji vojni, da so se zdravile pri treznih Turkih in Tatarih zelo težke rane hitro, brez vročine in drugih posledic, dočim je bilo pri Rusih, ki so uživali žganje, za zdravljenje veliko bolj težavno. Enake pojave so navajali zdravniki v grško-turški in zlasti še v rusko-japonski vojni. Pri Japoncih, katerih zdržnost je splošno znana, niti kužne bolezni, kakor kolera, legar, malarija, ki se tako rade pojavijo v vojnem času, niso nastopile. Zdravnik Azimovo piše, kako zelo presegajo zdržni Arabci in Alžirci Francoze v odpornosti pri ranitvah. Težke rane so zdravili zdravniki pri njih v najkrajšem času. To so pripisovali njihovi zdržnosti od alkoholnih pijač. A ne le vojakom je priporočati popolno zdržnost, potrebna je vsakemu, ki mu je mar njegovo življenje.

n. Zaplenjeni transporti živil v inozemstvo. Ker je prepovedan vsak izvoz živil iz Jugoslavije v inozemstvo, je policija v Mariboru zaplenila dva vagona moke, ki je bila poslana iz Zagreba v Avstrijo, dalje vagon slanine in vagon prekajenega mesa in klobas. V Ljubljani sta bila zaplenjena istotako dva vagona žita, katero so nameravali verižniki zveržiti za visoke cene.

n. 200 milijonov kron izginito. Blizu Pečuha je imel neki Deziderij Schwarz svoje posestvo, katero je leta 1918. daroval svojemu nečaku, bančnemu ravnatelju Geyerju v Gradcu. Schwarz je še pred prevratom odpotoval iz Madžarske in živel od tedaj večinoma v Švici. Pred par meseci je Geyerja posetil neki človek, ki se mu je predstavil kot dr. Krüger iz Züricha in mu povedal, da je Schwarz dotično posestvo prodal za 5 milijonov švicarskih frankov nekemu Francozu. Njemu pa naročil, da izroči kupnino Geyerju. Denar, da je spravljen na Dunaju pri nekem notarju, kjer ga zamore dvigniti proti potrdilu. Geyer se je v resnici takoj napotil na Dunaj, kjer ga je pričakoval dozdevni notar in mu predložil pobotnico o izplačilu denarja. v podpis. Ko pa bi mu moral izročiti nato še denar, je zahteval od njega še osebne legitimacije, češ, da mu sicer denarja nikakor ne sme izročiti. Ker Geyer ni imel pri sebi nobenih listin, se je takoj odpeljal ponje v Gradec, pozabil pa je zahtevati potrdilo o prejemu denarja nazaj. Ko se je zopet vrnil na Dunaj, ni dobil niti notarja, niti dozdevnega dr. Krügerja, ki sta z vsem ogromnim premoženjem, okoli 200 milijonov naših kron, neznanokam pobegnili. Geyerju ni preostalo drugo, kakor da je javil stvar policiji, ki se sedaj trudi, da bi razkrila to tajinstveno tatvino in prišla zločincem na sled.

n. Samomor. Elza Sekvar, 22 let stara soproga trgovca v Oseku je pred par dnevi obiskala neko svojo rojakinjo. Zjutraj so začuli iz njene sobe kričanje in trkanje. Sosedje so takoj vdrli v stanovanje in so našli mrtvo na tleh. Popila je večjo količino nepoznanega strupa.

n. Krvava rodbinska žaloigra. Jurij in Mara Č. v Splitu v Dalmaciji sta živela že 16 let v zakonu, ki ni bil posebno srečen. Jurij ni maral za družino, čeravno je imel šest otrok. V zadnjem času je sploh jako redko prihajal domov, zato pa več popival po gostilnah. Še ono malo časa, kadar je bil doma, je samo mučil ženo in otroke. Uboga žena je prala tuje perilo, da je zamogla preživljati sebe in otroke. Dva otroka sta iz strahu pred očetom pobegnili z doma in se potikala po mestu, proseč miloščine. Ko je Jurij te dni pozno zvečer prišel zopet domov, je pričel zopet groziti ženi, ki je nato pobegnila z otroci v podstrežje in se tamkaj zaprla. Razljučen mož je razbil nato vrata in pričel ženo nesmiljeno pretepavati z jermenom. Pri tem mu

je padel iz telovnika žepni nožič, katerega je žena pobrala in sunila surovega moža z njim v levo roko in bedro. Jezen in okrvavljen je odšel nato mož v svojo sobo po sekuro, da izvrši pokolj. Devetletni hčerki se je med tem posrečilo pobegniti na streho druge hiše in poklicati na pomoč redarje, ki so bili v trenutku na licu mesta in tako preprečili, da ni prišlo do najhujšega. Zverinski mož je bil še tako predrzen, da je zahteval od redarjev, naj mu izroče samokres, da ubije svojo ženo. Ker je močno krvavel, so ga odpeljali najprej v bolnico, kjer so ga obvezali, nato pa izročili sodišču.

n. Ropar ustrelil postiljona in oplenil pošto. Na Jezerskem vrhu se je zgodil te dni strašen zločin. Dosedaj še nepoznan ropar je namreč zavrtno napadel 72letnega postiljona Mateja Stulerja. Ustrelil ga je naravnost v glavo, ga oropal vseh dragocenosti, nato pa pobral še vso pošto, katero je pozneje na begu razmetal po gozdu. K sreči pošta ni imela seboj nobenega denarja. Orožniki so morilca kmalu izsledili. Pobegnil je namreč na koroško stran v pliberški okraj, kjer so ga aretirali in izročili sodišču. S seboj je imel uro, ki jo je ukradel mrtvi žrtvi in pa 1300 K denarja.

n. Aretiran roparski morilec. Češki listi poročajo, da je bil pretekli teden aretiran v Pragi na brzovjavno prošnjo zagrebške policije roparski morilec Alojzij Gojda, ki je lansko leto v Gudovcu pri Bjelovaru umoril in oropal kmeta Martina Bajevića. Gojdo so takrat zaprli v vojaške zapore, iz katerih pa se mu je posrečilo pobegniti, nakar se je več mesecev klatil po Ogrskem in v Avstriji in prispel končno na Češko, kjer ga je sedaj v Pragi zasačila roka pravice.

n. Neznani vlomilci so vlomili v poštni urad v St. Vidu pri Stični, a so se močno opeharili. Za ves svoj trud so dobili le šest kron, ko so pa začeli vrtati blagajno, so bili prepošeni.

n. Močan potresni sunek so čutili v noči dne 10. t. m. v ormoškem okraju na Štajerskem. Trese so se hiše, šipe so žvenketale in po nekaterih hišah so se prevrgli celo lonci.

n. Iz višine 10.000 m je padel te dni ameriški letalec Charles Shreder. Dvignil se je 10.980 m visoko in dosegel v tem nov svetovni rekord. Meseca septembra leta 1919. je dosegel letalec Rolfs višino 10.549 m. Ko je Shreder prispel v navedene vrtočlave višine, se je nenadoma onesvestil in padel do 600 m nad zemljo. Tu se je zopet opomogel in končno srečno, čeprav do smrti izmučen, pristal na zemljo. Ko so ga njegovi prijatelji dvignili iz letala, je imel trepalnice popolnoma primrznjene na oči, srce pa mu je bilo tako močno, da ga je bilo slišati izpod debele obleke. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da se mu bo povrnil vid že v par dneh.

n. Sleparju je nasedel. V stanovanje borznega komisarja Weinbergerja v Budimpešti je prišel neki poročnik, ki se je predstavil za Ivana Koracza in izjavil, da mora po naročilu pregledati knjige in blagajno, češ da je Weinberger osumljen tihotapstva z valuto. Poročnik je zatrjeval, da mora zapleniti ves denar, nakar mu je Weinberger v resnici izročil 160.000 K v raznih valutah in eno hranilniško knjižico za 16.000 K. Ko pa se je šel pozneje informirati na vojaško oblast, česa je pravzaprav obdolžen, je izvedel, da je nasedel navadnemu sleparju.

n. Iz strahu pred kaznijo se je obesila v tork v Gradcu narednikova soproga Julijana Lehner.

Zapustila je pismo, v katerem pravi, da je izvršila samomor iz strahu pred kaznijo. Imela je namreč ljubavno razmerje z nekim drugim narednikom, ki so ga orožniki že dalje časa zasledovali zaradi raznih goljufij. Ona je dobro vedela, kje se skriva njen ljubimec, a ga ni hotela izdati. Ker so mu sedaj vendarle prišli na sled, se je bala, da bodo zaprli tudi njo in je šla zato raje prostovoljno v smrt.

n. Smrt znanega rokoborca. Na Dunaju je umrl za mrtvoudom svetovnoznani rokoborec Viljem Türk, eden najmočnejših ljudi na svetu.

n. Kravate po 775 kron. „Arbeiter Zeitung“ ugotavlja v posebnem članku, da je po raznih dunajskih izložbah videti kravate po 775 kron. Blažena Avstrija!

Zadnje vesti.

Predložen načrt volilnega zakona.

(Snedene klerikalne obljube.)

Beograd, 16. marca. Sedanja vlada je pred svojim odstopom predložila parlamentu načrt volilnega zakona. V tem načrtu so le prepisali oni načrt, ki so ga demokrati izdelali, samo da so ga klerikalci nekoliko poslabšali. Slovenijo so mesto na štiri, razdelili na tri volilna okrožja, in sicer mesto Ljubljano s tremi poslanci, potem severno okrožje, ki bi obsegalo vso Štajersko, del Korotana okoli Velikovca in Prekmurje, in južno okrožje, ki bi razen Ljubljane obsegalo vso Kranjsko, ostali del Korotana in eventualno Primorje. Drugih sprememb niso napravili. Zanimivo je, da so naši klerikalci poprej neprestano bobnali in zbirali podpise, da morajo dobiti tudi ženske volilno pravico. Sedaj, ko so sami na vladi, so pa pozabili na vse svoje pridige, obljube in zbrane podpise in niso ženskam dali nobene volilne pravice. Tako se vidi, da jim ni za nobeno obljubo, marveč samo za agitacijo. Odložili so celo občinske volitve, ker njihovi radikalni zavezniki ne pustijo, da bi ženske volile v občini. Ko so bili demokrati na vladi, je to bilo drugače. Demokrati smo izdelali takšen volilni red, po katerem bi 70 odstotkov žensk v občini volilo. Če sedaj občinskih volitev ni, se imamo zahvaliti le klerikalcem.

Kaj je z ljubljanskimi poverjeniki?

Beograd, 17. marca. (Izv. por.) V klerikalnih posianskih krogih vlada velika nervoznost, ker novi poverjeniki ljubljanske vlade še vedno niso imenovani. Klerikalni poslanci so že ponovno intervenirali pri notranjem ministru, ki pa noče dati nobenega pozitivnega odgovora. Vsa stvar je precej zagonetna, ker se govori, da so bili podpisi izvršeni že pred nekaj dnevi, a je vrgel Trifković vse akte kratkoma v miznico, ker je najbrže prepričan, da klerikalni poverjeniki tako ne bodo mogli nastopiti svojih funkcij.

Jugoslovanski Sokol pošlje v Prago le odposlanstvo.

Ljubljana, 17. marca. (Izv. por.) V nedeljo in v ponedeljek je imelo v Ljubljani starešinstvo sokolstva SHS. dvodnevno posvetovanje. Važna točka dnevnega reda je bilo vprašanje o udeležbi

jugoslovanskega sokolstva na sokolskem zletu v Pragi. Po dolgi in izčrpni razpravi je starešinstvo sklenilo, da se udeleži jugoslovanski Sokol praškega zleta le po deputaciji starešinstva in tehniškega zbora. Za ta ukrep so bili merodajni izredno težki materialni razlogi, ker bi stal izlet jugoslovanskega Sokola v Prago nad pet milijonov kron.

Protirevolucija v Nemčiji.

Berlin, 17. marca. Predsednik republike Ebert se je z državnim kabinetom in narodno skupščino preselil iz Berlina v Stuttgart na Virtemberškem. Ustavna vlada je sklenila, da se za sredo ob 4. popoldne skliče narodna skupščina v Draždane, odklanja pa odločno vsaka pogajanja s protirevolucionarno Kattovo vlado in zahteva njen takojšen odstop. V zmislu sklepa združenih socialističnih strank se je pričela med tem splošna stavka delavstva po vsej Nemčiji, ki je v polnem teku. Berlin je popolnoma odrezan od province. Skoro po vseh mestih je prišlo med oboroženim delavstvom in vojaštvom do velikih spopadov in je na obeh straneh znamenovati težke izgube. Čeprav ni popolnoma jasnih vesti, vendar se splošno domneva, da se je položaj Kattove protirevolucionarne vlade jako poslabšal. Navezana je namreč le še na baltiške čete, dočim večji del čet, ki je bil prvotno presenečen, po dogodkih, noče več sodelovati pri pruskih pustolovščinah. Tudi vse deželne vlade so naznanile ministru za notranje stvari, da ostanejo zveste ustavni vladi.

Ententa je napram novim dogodkom v Nemčiji zavzela pričakujoče stališče. Vse vesti Kattove vlade, da bi bil izročen kak ultimatum, so le navadno agitacijsko sredstvo protirevolucionarjev proti prejšnji vladi. V ententnih krogih sicer ne omalovažujejo protirevolucionarnega puča, vendar pa novi vladi ne pripisujejo več dolgo življenje. Tako francoski kakor angleški poslanik sta odpotovala v Stuttgart, kamor je prispel tudi avstrijski poslanik Hartmann.

Prodajam 4-5 tisoč kg suhega sena. lepega planinskega sena.

Cena po dogovoru.

Jera Žepič,

Gejzd, pošta Tržič, Gorenjsko.

Primešaj „MASTIN“ krmi.

Če živina krmo lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žretja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja sme Mastin prodajati vsak trgovec in konsumna društva. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izde lovalnici Mastina, to je

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketov) Mastina za 20-50 K poštne prosto na dom. Od tam se pošlje Mastin s prve pošto na vse kraje sveta.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavica in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, = valut in dovoljuje vsakovrsne kredite. =
Brzovjavni naslov: „Banka“.

Delniška glavica **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metković, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna nasročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzovjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.